

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERADT NYASTE SÖNDAGSMAGASIN.

N:o 17.) Utkommer hvarje Söndag. Göteborg den 24 April 1853. Pris för år: 6 Rdr 32 sk. B.co. (VII årgången)

Norrköping.

Norrköping,

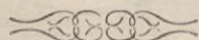
der konung Carl XIV Johans staty den 19 Oktober 1846 afhöljdes, är en af Sverges större städer, med en folkmängd af 10—12,000 invånare. Staden genomströmmas af Motala ström, som här bildar ganska vackra vattenfall, och utfaller i Östersjön, tvenne mil från staden. Norrköping har för sin skönhet att tacka de talrika eldsvådor, af hvilka staden blifvit hemsökt.

Särdeles har branden af 1822, som förstörde öfver 600 hus, föranledt mera regelbundenhet vid anläggningen af de nya gatorna. Vackra hus af sten hafva kommit i stället för de gamla trähusen, så att Norrköping nu är en af Sverges skönaste städer. Fordom var staden starkt befästad och försedd med ett citadell, som reste sig på en ö i Motalaströmmen. Under Erik XIV, år 1567, bemäktigade sig Danskarne staden och lade den i aska. År 1719 blef

den åter uppbränd, nemligen af Ryssarne, hvilka gjorde en landstigning på den närgränsande kusten. Elden förtärde då hela staden, så att icke ett enda hus blef öfrigt.

I Norrköping hafva hållits flere riksdagar; sålunda församlade t. e. drottning Margareta riksen ständer härstädes år 1404. Nu hör staden till de mest industriella i Sverge, och drifver en ganska ansenlig handel.

Den 19 Oktober 1846 var för Norrköping en högtidsdag; på denna dag aftäcktes nemligen Carl XIV Johans staty. Redan 1844, straxt efter konungens död, föranstaltades i landet en allmän subskription till uppresande i Norrköping af ett präktigt monument åt den store konungen. *Ludvig Schwanthaler* i München, en af Europas snillrikaste och ryktbaraste konstnärer, lemnade modellen dertill, och gjutningen verkställdes i kongl. hofgjuteriet i München, under ledning af Ferd. Miller. Aftäckningen försiggick med stora högtidligheter, i närvaro af konung Oscar och kungliga familjen, den 19, 20 och 21 Oktober 1846

Återställandet af kejsardömet i Frankrike.

(Forts. fr. N:o 46.)

Tror man kanske nu, att jag med antagandet af denna titel, skall göra mig skyldig till samma fel, som den der fursten, hvilken, då han återvände från landsflykten, förklarade allting för noll och af intet värde, som skett under hans frånvaro? Fjerran vare ifrån mig ett sådant misstag! Jag erkänner icke allenast de regeringar, som föregått mig, utan ärfver derjemte på sätt och vis allt hvad godt och ondt de åstadkommit. Men då jag å ena sidan antager och erkänner, hvad, sedan femtio år, historien med sin oböjliga auktoritet öfverlemnade oss, så kan jag å andra sidan icke med tystnad förbigå mitt familjehufvuds ärofulla regering, eller hans sons, ehuru efemera, dock legitima titel. Sålunda är antagandet af titeln Napoleon III. icke en af dessa föräldrade dynastiska pretentioner, som äro ett hän öfver sanningen och sund förnuftet; nej det är hyllningen åt en regering, som var fullt laglig, och hvilken vi hafva att tacka för de skönaste bladen i vår nyare historia. Min makt daterar sig icke från 1815; den daterar sig från detta ögonblick, då ni meddelat mig resultatet af nationens omröstning. Emottagen därför, mina herrar deputerade, min uppriktiga tacksägelse för den glans som J förläna åt offentliggörandet af nationens vilja, i det att J genom er kontrollering hafven gjort det tydligare, och genom er förklaring imponerande! Jag tackar äfven er, mina herrar senatorer, att J hafven velat vara de förste att lyckönska mig, liksom J hafven varit de förste att gifva uttryck åt folkets allmänna vilja. Hjelpen mig nu alla, biträden mig alla vid att på denna, af så många revolutioner genomfärade mark grunda en varaktig regering, hvars stödjepelare skola

vara religion, rättvisa, opartiskhet och ömhet för de lidande klasserna i samhället. Emottagen min ed, att jag ingenting vill försumma, för att befordra fäderneslandets väl, och att jag, oakadt min önskan att upprätthålla freden, icke skall bevilja det ringaste medgifvande, som kan vara menligt för Frankrikes ära och värdighet.*) Sedan kejsaren flere gånger helsat församlingen, drog han sig tillbaka till sina rum. Omkring kl. 10 inträffade senatens och lagstiftande kårens medlemmar åter i Paris.

Den 3 Dec. kl. 6½ om morgonen förkunnade 101 kanonskott från invalidhotellet kejsardömet invigning. Gatorna fylldes hastigt med en talös folkmängd, som samlades för att åskåda kejsarens intåg i Paris. På allas ansigten lästes den lifligaste tillfredsställelse. Det imponerande proklamerandet af kejsardömet försiggick på stadshuset omkring kl. 10. Stadshusets sköna façad hade, med anledning af den stundande ceremonien, blifvit än ytterligare smyckad. Mer än hundra, i troléer grupperade fanor, vapensköldar, förgyllda örnar etc. prydde pelarraderna och fönstren. Vid den stora äreporten hade man byggt en med sammet öfverklädd estrad för seineprefekten och stadens auktoriteter.

På gifvit tecken förkunnade de på trenne särskilda ställen placerade batterierna stunden för proklamerandet af kejsar Napoleon III. Seineprefekten framträdde nu till kanten af estraden, och uppläste med stark röst proklamerandet af kejsardömet. Då han slutat, skallade från alla håll det dundrande ropet: Lefve kejsaren! Trupperna defilerade nu, under oupphörliga vivatsrop, förbi seineprefekten, medan samtliga musikkårens blåste drottning Hortenses favoritmarsch.

Redan tidigt på morgonen hade St. Cloud ett festligt utseende. Nationalgardet var församladt, och landmännen strömmade till i stora massor. Alla ingångar till slottet voro uppfyllda med människor. Omkring kl. 10 intog 19:de regementet sin plats. Snart anlände också från Versailles fyra kavalleriregementen, för att eskortera kejsaren. Kl. 12 lemnade kejsaren palatset, i generalsuniform, och steg till häst, åtföljd af sin militäriska och civila uppvaktning. Dragonerna satte sig i rörelse, och kejsaren red ut från borggården. Mångtusende vivatsrop helsade Napoleon III, som red alldeles ensam och lemnade ett temligen stort

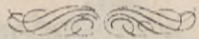
*) Vi trotsa läsaren att göra sig en klar föreställning om meningen med alla dessa svulstiga, osammanhängande fraser, dem vi försökt återgifva, om icke till bokstafven, så åtminstone till andan, så lika som möjligt med originalet.

mellanrum mellan sig och sin eskort. En böneskritt, som räcket honom af en man, som framträdde ur hopen, emottog han med godhetsfull nedlåtenhet. Från palatset till bryggan räcket honom ytterligare omkring ett dussin böneskrifter, hvilka lika vänligt emottogs. På hela vägen från St. Cloud till Boulogne bildade folkmassan spalier, och oafattligt skallade entusiastmerade vivatsrop.

Emot kl. 10 intog sinedepartementets nationalgarde, som oakadt kolden och stöp-reguet infunnit sig i talrik mängd, sin plats på elyséiska fältet. Kort derpå upphörde regnet, och de jättestora aléerna uppfylldes med människor. Omkring kl. 11 anlände trupperna, och uppstälde sig midt emot nationalgardet. Vid de första kanonskotten yppades bland trupperna och åskådarna en elektrisk rörelse; allmän tystnad inträdde, och snart såg man tåget nalkas (se planchen på sista sidan i föreg. N:o). Kejsaren red alldeles ensam och på åtminstone 15 stegs afstånd från så väl dem, som redo förut, som dem, som följde honom. Han bar hederslegionens stora röda band. På hela vägen, ända till Tuillierierna, hörde man de oupphörliga ropen: Lefve kejsaren! Lefve fäderneslandets räddare! Alla klasser och alla stånd, veteranerna och arbets-korporationerna, trupperna och nationalgardet förena sig i dessa enhälliga rop. Kejsaren tycktes glad öfver detta hjertliga emottagande, och hans vänliga helsningar åt alla sidor fördubblade jublet. Bakom honom red hans generalstab, som innehöll nästan allt, hvad Frankrike eger utmärkt i militäriskt hänseende, och utgjordes af ungefär 300 personer. Efteråt följde flere kavalleriregementen, tre batterier artilleri, samt nationalgardister till häst. Kejsarens annalkande till Tuillierierna förkunnades af 101 kanonskott, den trefärgade fanan planterades på slottet och kejsarliga familjen ställde sig i palatsets fönster samt på balkongen. I ett af slotts-fönstren såg man äfven emiren Abd-el-Kader. Då tåget visade sig, svingades hattar och mössor under dundrande vivatrop. Då kejsaren passerade stora bassinen, blottade medlemmarna af kejsarliga familjen sina hufvuden, och damerna hviftade med näsdukar. På borggården och karuselplatsen, hvarest kejsaren höll revy öfver de der uppställda trupperna, emottogs han af samma jubel. Efter revyn, uppsteg kejsaren i palatset, och visade sig snart på balkongen, omgifven af

kejsrerliga familjen, samt helsades med förnyade bifallsrop.

Om aftonen strålade Paris i en praktfull illumination.

Något litet om "Buccomantien", eller konsten att af munnens bildning sluta till en människas karakter.

Munnen uttrycker förnämligast böjelser och passioner. Det mest slående bevis härpå lemnar det faktum, att en människa, hvars mun liknar den hos något visst djur, äfven visar samma böjelser, som detta. En sådan likhet mellan människor och djur är ofta verkligen förvånande. Sålunda finner man icke sällan människor, som likna hästen, katten, haren, råfven o. s. v., och der en dylik yttre likhet eger rum, der kunna vi också antaga en motsvarande inre öfverensstämmelse, beträffande passioner och drifter. Så se vi t. ex. i fig. 1 (4:de sidan) tvenne passagerare, som, ehuru stående på ofantligt vidt åtskilda grader af intelligens, enär den ene skall kallas människa och den andre djur, likväl hafva en så påfallande likhet med hvarandra, beträffande fysiognomiens uttryck i allmänhet och munnens isynnerhet, att man nästan vore frestad anse dem för tvillingar. Samma förhållande eger rum i fig. 2, der fegheten och den paniska förskräckelsen äro representerade af de båda harfysiognomierna, med sina små indragne munnar, äfvensom i fig. 3, der vi se tvenne de vackraste kattmunnar, oberäknadt den stora likheten mellan ögon och öfrige partier i de båda systarnes anleten. De ärliga och trofasta, ehuru något kamplystna munnarne i fig. 4 gifva bådadera en träffande bild af en gammal devuerad fältmarskalk från franska kejsardömets lysande tider. Fiskmunnarne i fig. 5 representera den råa, djuriska slukpassionen. Man skulle nästan tro, det hvardera af de värda bröderna hade god lust att uppsluka den andre. Men den remarkablaste af alla våra bilder är likväl fig. 6. Hvem kan misskänna det blandade uttryck af suedighet, fin beräkning, jovialiskt lynne, inställsamhet och till en viss grad godt hjerta, som så tydligt framstår i de båda respektable herrarnes intressanta anleten?

Vi meddela här några allmänna uppgif-

ter, beträffande de slutsatser man kan draga af läpparnes form.

1. Kottiga läppar antyda sinnlighet, begär efter läckerheter, tröghet.
2. Tunna, skarpt tecknade läppar betyda girighet.
3. En öfverläpp, som skjuter något ned öfver underläppen, anses vanligen som ett tecken till godhet.
4. En fast sammansluten mun förkunnar, såvida den icke derjemte är spetsig, mod och beslutsamhet.
5. En öppen mun är klagande.
6. En sluten mun betyder i allmänhet resignation.
7. En fast sluten mun, hvars läppar icke äro utstående och som nästan har likhet med en linie, är ett ofelbart kännetecken på kalblodighet, ordningskärlek, verksamhet, nykterhet och punktligbet.
8. Tjocka, starkt framstående läppar, men som för öfrigt äro välbildade, antyda en stark böjelse till vållust.
9. Fasta läppar beteckna en fast karakter.
10. Veka och rörliga läppar vittna om en vek, svag och obeslutsam karakter.

Att framställa buccomantiens satser i hela deras utförlighet skulle erfordra mera utrymme än vår lilla tidning medgifver, och kanske dessutom allt för mycket trötta läsaren. Vi hänvisa honom därför i stället till femte sidan, der han ytterligare finner några karakteristiska ansigten att studera.

Qvinnorna i Amerika.

Det mest i ögonen fallande draget hos qvinnorna i Nordamerika är deras öfverlägsenhet öfver männen i yndligt hänsende. Amerikanen öfverlemnar sig snart sagdt från spädaste åldern åt affärer. Knappt har han lärt läsa och skriva, så blir han redan köpman. Guldets och silfrets klang är det första ljud, som träffar hans öra, och den enskilda fördelens språk de första ord, han lär sig förstå. Redan vid sin födelse inandas han en industriell luft, och alla hans tidigaste intryck öfvertyga honom om att affärslifvet är det enda lif, som är värdigt en man. Annorlunda gestaltar sig den unga flickans öde. Hennes moraliska uppfostran fortgår ända tills hon blifvit gift. Hon förvärfvar sig kunskap i historien och litteraturen, lär i regeln ett främmande språk (vanligen det franska) och får någon undervisning i musik. Denne unge man och denna jungfru, så högst olika hvarandra i själsbildning, förena sig en

dag medelst äktenskapet. Han, följande sina vanor, tillbringar sin tid på börsen eller i magasinet. Hon åter, som ifrån och med sin förmälningsdag får tillbraga sin tid i enslighet, börjar snart jemföra det verkliga lifvet med det, som hon drömt sig; och då ingenting inom hennes nuvarande sfer talar till hennes själ, så när hon sitt hjerta och sin fantasi med drömbilder, och — läser romaner. Känner hon sig verkligt olycklig, så blir hon gudlig och läser predikningar. Har hon barn, så stannar hon ständigt kvar hos dem, vårdar och ombudlar dem. Om aftonen kommer mannen hem, orolig, knarrig och uttröttad af göromål. Han lemnar sin hustru frukterna af sitt arbete, och börjar åter tänka på morgondagens affärer. Han begär sin aftonmåltid, och talar sedan icke ett ord mera. Åsynen af maka och barn förmår aldrig rycka Amerikanen bort från den materiella världens prosa, och han är så karg med kärleksbetygelser, att man kallar sådana familjer, der mannen efter en längre frånvaro omfamnar hustru och barn, för "the kissing families" (kyssfamiljer). Hustrun är i mannens ögon icke hans följeslagerska genom lifvet, utan en associé, som gör honom den tjensten att, till fromma för hans trefnad och beqvämlighet, utgifva något af de penningar han själf vinner på sina affärer. Lifvet, som för mannen är så omvexlande, händelserikt, rörligt och nästan feberaktigt, är sålunda för hustrun ytterst enformigt och sorgligt. Dag efter dag förflyter för henne på alldeles lika sätt ända tills mannen slutligen kommer och säger: — Vi hafva spelat bankrutt. Då gäller det att bryta upp och, om möjligt är, börja samma lif på något annat ställe. Hvarje amerikansk familj omfattar tvenne världar, den ena helt och hållet jordisk, den andra andlig. Hur fast och innerligt det band också må vara, som förenar de båda makarne, alltid varseblir man ändock en slags skiljevägg emellan dem, emellan kroppen och själen, det materiella och det andliga.

Protest. Då en en pommersk adelsman en gång i sin bykyrka skulle instämma i den tyska psalmen:

Herre, Gud Fader i himmelrike,

Du som gjort oss alla like etc.

Hviskade han förtrytsamt till sin granne: "Nej, sådant får aldrig hända! Det kan riderskapet och adeln ingalunda tillåta!"

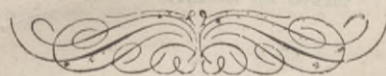

Fig. 1.

Öppen, listigt tillbakadragen mun — lurar på rof, bakslug. Vargen rofgrig, sluten

Fig. 4.

På midten starkt inskurna läppar — bangifvenhet, trohet.

Bulldoggen — en trogen vaktare.

Fig. 2.

En liten, sammandragen mun antyder feghet. Trots sina uppresta öron, har han ändå ett barhjerta.

Fig. 5.

En vid, upplängd mun antyder glupskhet.

Fig. 3.

En framstående mun med neddragna mungipor — tecken till falskhet.

Fig. 6.

Utläende, spetsig mun — list, slutenhet. Räfven, som i bredvidstående figur återtinner sitt yttre och inre porträtt.

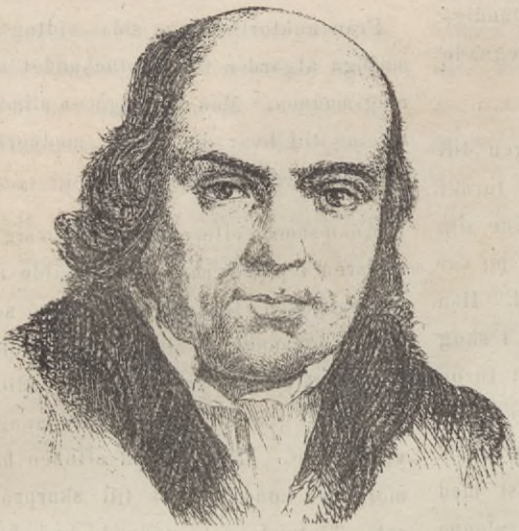

Fig. 7.
Den förståndiges mun.

Fig 10.
Den högdragnes, vållustiges mun.

Fig. 8.
En narrs mun.

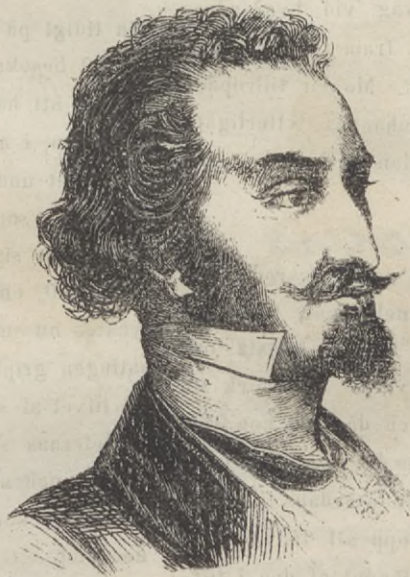

Fig. 11.
Denna mun antyder en kall karakter.

Fig. 9
Munnen hos förryckta.

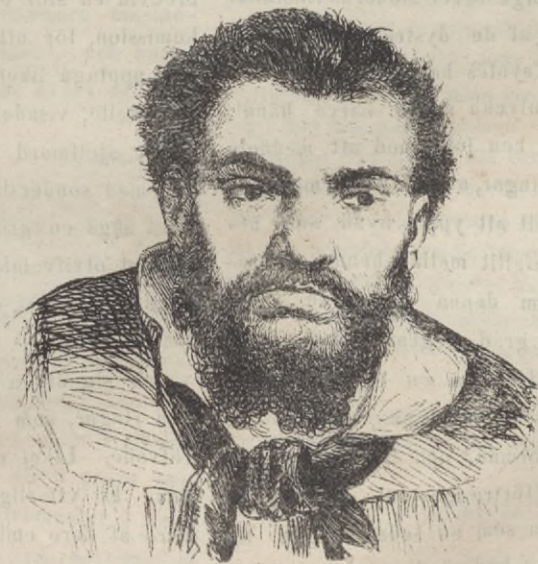

Fig. 12.
Den råa förbrytarens mun.

Bödelsknekten.

(Berättelse af Georg Gand.)

(Forts. fr. No 46.)

Snart föll misstanken på Johannes och hans kamrat. De blefvo arresterade, och den förre, såsom befunnen brottsligast, dömd till 10 års tukthus. Sitt exemplariska uppförande under strafftiden, sin djupa ånger och ädiligen Molnars bemedling hade han att tacka för att hälften af straffet blef honom efterskänkt, och han efter 5 år sattes på fri fot. Men då han åter inträdde i samhällslifvet, då gick det honom som det går så många, hvilken utslätt ett vanärande straff. Han skyddes af alla som en bränmärkt; ingen mästare ville taga honom i sin tjänst, och då han såg sig föraktad och tillbakavisad på alla håll, slutade han med att blifva bödelsknekt.

Molnar och hans foljeslagare hade vandrat ett godt stycke väg vid hvarandras sida, och nästan hunnit fram till skogsbrynet. Här skildes de åt. Molnar tillropade den tillbakagående Johannes ytterligare några ord, och tog sedan med raska steg vägen åt skogen.

II.

Solen lutade till sin nedgång; redan hade det börjat mörkna och ännu var Molnar icke kommen hem. I den högsta oro väntade fru Molnar hvarje ögonblick sin mans återkomst. Då och då steg hon fram till fönstret, blickade nedåt den svagt upplysta gatan, och skyndade sedan till dörren för att lyssna, i hopp att få höra sin makes steg, eller skällandet af den i förväg skyndande hunden. Döttrarne delade väl hennes oro för fadern, men de voro ännu mera ängslige öfver moderns tillstånd. Denna plågades af de dystraste föreställningar, och det syntes henne utom allt tvifvel, att någon olycka måste hafva händt; och likväl hade hon icke mod att meddela döttrarne sina aningar, af fruktan att möjligen blifva frestad till att yppa, hvad som aftonen förut förefallit mellan henne och fadern. Hvad som denna dag hade väckt och till så hög grad stegrat hennes ångslan, var att tillskrifva en egen omständighet. En högre embetsman, som tillika var Molnars förman, och till hvilken familjen stött i förtroliga och vänskapliga förhållanden, men som nu sedan någon tid dragit sig tillbaka, hade i dag tvänne gånger besökt henne och på det enträgnaste begärt att få tala med Molnar. På hennes, äfven vid andra besöket lemnade svar, att Molnar än-

nu icke återvänt från jagten, hade mannen visat stor bestörtning, och ehuru hon icke kunde förklara sig dessa omständigheter, så voro de likväl fullkomligt egnade att göra henne ängsig och dystur.

Hennes ångest stegrades slutligen till förtviflan, då uret i det närbelägna tornet slog 10, och mannen ännu icke visade sig. Hon uppgaf ett rop af fasa, då hon nu var viss om att hennes man var död. Hon fördrade att alla i huset skulle ut i skog och på fält, för att söka efter den förolyckade, som kanske låg särad på gånstades och ur stånd att begifva sig på hemvägen. Äfven hon sjelf ville ut, och endast med möda kunde man förmå henne att stanna hemma. Men hon gaf sig icke tillfreds, förrän man anskaffat några karlar att anställa efterforskningar efter den försvunne.

Molnars förut omtalte förman hade redan tidigt på morgonen åter funnit sig, för att besöka honom, och vid underrättelsen om att han ännu icke var hemkommen, hade han, i närvaro af flere andre embetsmän, låtit undersöka Molnars bocker, jemte kassan, som stod under hans förvaltning. Det visade sig, hvad man sedan någon tid förmodadt, en icke obetydlig kassabrist. Det tycktes nu utom allt tvifvel, att Molnar antingen gripit till flykten, eller också tagit lifvet af sig. Man anställde från auktoriteternas sida alla möjliga efterforskningar, och anstalter träffades att inhemta och gripa honom, för det fall att han hade rymt.

Men mot middagstiden ankom underrättelse att man funnit Molnar död i skogen bredvid en stor ek. Genast afsändes en kommission, för att undersöka förhållandet och upptaga liket. Vid ankomsten till ort och ställe, visade sig snart att här icke något sjelfmord blifvit begånget. Molnar låg med sönderslaget hufvud, och jemte liket sågs en grof knöpkak, med hvilken mordet otvifvelaktigt måste hafva blifvit begånget; några steg derifrån låg den ännu laddade bössan. Vid närmare undersökning, visade sig äfven att bössan, uret och några ringar, som Molnar brukade bära, voro röfvade. Liket upptogs och fördes till staden. En ytterligare undersökning, i närvaro af flere embetsmän och läkare, ådagalade på det vedersägligaste, att Molnar blifvit dödad, på våldsamt sätt, af främmande hand. Ryktet härom spridde sig hastigt i hela staden, och alla dess invä-

nare uppfylldes af bestörtning och fasa öfver den gräsliga gerningen.

Från auktoriteternas sida vidtogos alla möjliga åtgärder för upptäckandet af gerningsmannen. Man lät utgå en allmän uppmaning till hvar och en att medverka till mördarens gripande.

Ännu samma eftermiddag insann sig skarprättaren i poli-byrå, och samtalade att han på morgonen föregående dagen sett sin dräng Johannes, i sällskap med Molnar, gå fram mot skogsbrynet. Anlände dit, hade de visserligen skillts åt och Johannes återvänt hem. Men sent på aftonen hade den mördades hund kommit till skarprättarhuset. Tjutande och qvidande hade han smugit sig intill drängen, och ville icke lemna honom, oaktadt Johannes använde alla medel, till och med misshandlingar, för att blifva hunden qvitt. På tillfrågan, huruvida han misstänkte sin dräng som gerningsmannen, svarade skarprättaren att han svärligen kunde hysa en sådan förmodan, så mycket mindre som han visste, det Johannes hade en obegränsad tillgifvenhet för Molnar, af hvilken han rönt mångfaldiga välgärningar, och den han isynnerhet hade att tacka för sin frigifning ur tukthuset. För öfrigt ansåg han sin dräng för en duktig och hederlig karl, och kunde därför icke gerna förmoda, det han föröfvat ett så ohyggligt brott. Detta var allt hvad skarprättaren hade att säga. Men det af honom yppade förhållandet med hunden syntes polismästaren af sådan vigt, att han genast gaf befallning om drängens inkallande till förhör.

Johannes inställde sig för domstolen. Vid första förhöret visade han sig lugn och kall, och det till den grad, att det gjorde synbart intryck på sjelfva domaren; på hvarje fråga svarade han med stor försigtighet, men helt kort och endast så mycket, som nätt och jemt behöfdes. Domaren frågade honom om det förhållande, hvari han stött till Molnar, och Johannes berättade med stor öppenhet och djup rörelse allt hvad Molnar gjort för honom, under förklarande af sin innerliga erkänsla för den aflidne. Härpå lät domaren meddela sig innehållet af det samtal Molnar och Johannes haft med hvarandra på sin vandring åt skogen dagen förut. Äfven ställde han flera andra frågor på Johannes, som besvarade dem alla på tillfredsställande sätt. Ändtligen frågade domaren: — När och af hvem

erhöll du först underrättelse om att Molnar blifvit funnen mördad? —

Johannes studsade, och syntes förvirrad. Ändligen svarade han, efter något dröjsmål: — Hela staden talar ju derom. —

— Händelsen — svarade domaren — har endast för några få timmar sedan blifvit bekant, och det är icke sannolikt att du icke skulle minnas, ur hvems mun du erhållit första underrättelsen derom.

— Ja, jag erindrar mig nu, — sade Johannes — att jag hörde talas derom i skarprättarhuset, och det var herr Göbel sjelf, som, då han kom hem från staden, berättade sin fru den förskräckliga händelsen.

Domaren frågade nu Johannes, hvarmed han sysselsatt sig, sedan han lemnade Molnar vid skogsbrynet, och huruvida han icke sedan aflägsnat sig från hemmet. Han svarade, att han återgått till sitt arbete, och sedan icke lemnat skarprättarhuset, förrän han blef afförd till förhöret.

Härmed slutades första förhöret, men domstolen tillkännagaf Johannes, att han icke kunde få återvända hem, utan måste gå i fängelse.

Johannes hörde detta beslut, utan att synas det ringaste upprörd deraf; med största lugn och utan att förspilla ett enda ord, beträdde han tröskeln till sin ensliga cell i fängelset.

Redan samma afton anställdes en noggrann undersökningen i skarprättarens boning; men man fann icke det ringaste spår af de artiklar, som tillhört Molnar i lifstiden, och dem man saknade då han fanns död i skogen. En undersökning af drängens kläder och linnepersedlar kunde icke heller leda till något resultat, ty de blodfläckar, man lär och der upptäckte, rättfärdigades tillräckligt af den funktion Johannes hade att bestrid.

Derefter hördes de öfrige personerna, som bebodde skarprättarhuset. Göbel, skarprättaren, tillstod att han, det första Molnars mord blifvit bekant i staden, genast gått hem och samtalat derom med sin hustru. Men i början hade han varit aldeles ensam med henne i stugan, och först efter en stund hade hans andre dräng inkommit, som, då han fick veta tilldragelsen, yttrade, att nu kunde han förstå, hvarför Molnars hund aftonen förut kommit till Johannes och betett sig så oroligt. Med Johannes hade hvarken Göbel eller hans hustru samtalat om händelsen.

Icke heller någon af de öfrige invånarne i skarprättarhuset hade talat med Johannes om det på Molnar föröfvade mordet. För öfrigt kunde ingen bestämdt säga, huruvida Johannes varit hemma hela dagen, eller ej. Drängen bebodde en kammar i ett litet uthus, som låg något afsides ifrån det egentliga boningshuset, och har var han nästan helt och hållet öfverlemnad åt sig sjelf.

I andra förhöret frågade domaren Johannes: — Du har alltså af din herre erhållit första underrättelsen om Molnars död?

— Ja! — svarade Johannes.

— Men nu påstår din husbonde, att han alls icke talat med dig, sedan han återkom hem från staden.

— Det är saant, men jag stod vid dörren och lyssnade, då herr Göbel berättade saken för sin fru.

— Hvad var det då, som föranledde dig att lyssna vid dörren?

— Jo, jag såg min husbonde komma mycket upprörd tillbaka från staden. Jag förmodade då att nogonting särdeles mätte hafva tilldragit sig, och langtrade att erfara hvad det kunde vara.

Domaren blef öfverraskad, ty ifrågasvarande omständighet, som lofvade honom en punkt att haka sig fast vid, för att erhålla ljus i saken, blef nu af intet värde genom drängens lugna och tillfyllestgörande förklaring. Han förelade honom nu den frågan, huruvida icke underrättelsen om det förfärliga våld, som blifvit begånget mot en man, den der alltid visat sig som hans välgörare, gjort ett djupt intryck på honom, äfvensom hvarföre han icke sökt erhålla upplysning om de närmare omständigheterna beträffande mordet, och huruvida han icke känt ett inre behof att samtala med någon derom.

(Forts.)

Northumberland-teleskopet.

Northumberland-teleskopet, af hvilket vi i detta N:o lemna en afbildning, kan väl icke i storlek jämföras med Rose's jätteleoskop, men måste dock alltid anses som ett af de märkligaste instrumenter i denna genre. Det skänktes af hertigen af Northumberland åt universitetet i Cambridge, der det nu är uppställt, och bygganden kring detsamma utfördes under ledning af astronomen Airy. Teleskopet är 20 fot

långt. Byggmästaren sparade hvarken tid eller möda, och det lyckades honom att åstadkomma väsendtliga och ända dittills mindre allmänt begagnade förbättringar, beträffande den lätta och säkra rörelsen af den ofantliga apparaten och det öfver densamma anbragta hvälfda taket, så att den på sin stol sittande observatorn är i stånd att ensam ställa instrumentet i det läge, som är mest gynnande för de iakttagelser han vill göra. Den ifver, med hvilken man i våra dagar går tillväga vid fullkommandet af teleskoper, har mera bidragit till astronomiens framsteg, än nästan alla europeiska regeringars prisvärda bemödanden i att uppbygga nya observatorier och förbättra de gamle, och säkert skall den tid komma, då man, medelst ännu fullkomligare instrumenter af detta slag, skall lyckas göra observationer och beräkningar inom astronomiens område, om hvilka man ännu icke ens har en aning.

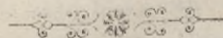

Hans Nads Testamente.

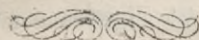
Då, som det tycks, mig Herran snart vill skilja från denna världens snödhet och besvär, gör jag, med sundt förnuft och egen vilja, mitt Testamente, lydande så här:

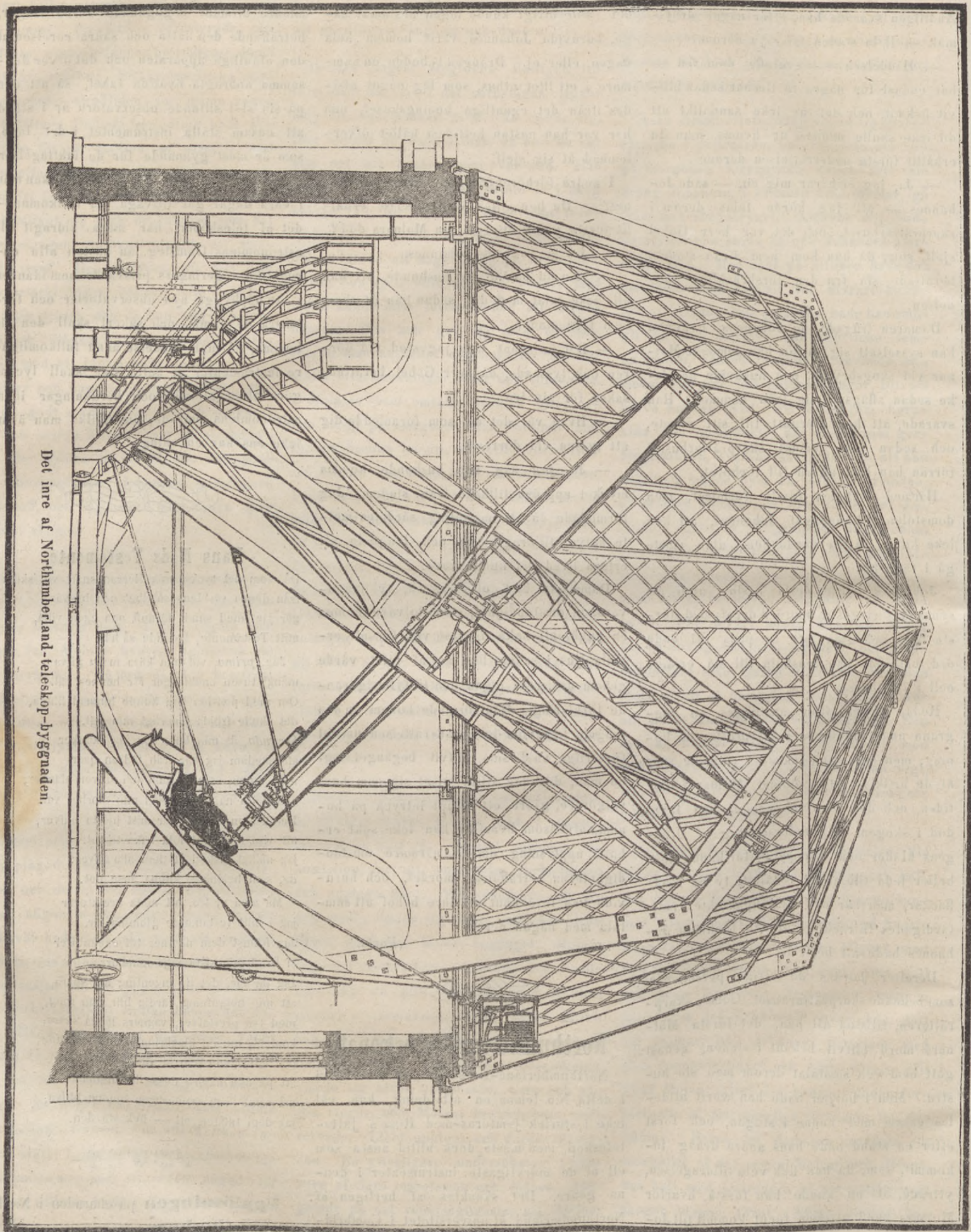
Jag, primo, vill min kära maka gifva möng' tusen önskuingar för hennes väl. Om med pension hon kunde hugnad blifva, det skulle fröjda innerligt min själ. Secundo, åt min kära son jag skänker all rikedom jag har från fädren kvar: mitt vapen, som af guld och silver blänker, och detta namn, som all min storhet var. Dernäst en omsorg för mitt hjerta blifver, att visa mot mitt folk frikostighet: jag nådigt afsked åt dem alla gifver; de, som belöning, kunna anse det.

Må man ej tro, att mina kreditorer jag i mitt testamente glömma lär: Jag främst dem nämner till exekutorer af hvad min sista vilja innebär. Jag önskar, det de ingenting må spara, att min begrafning värdig blir min rang, med två prestafver, vagnars långa skara, konfekt, musik, klockringning och herang, och då jag nu jemval vill föreskrifva, att på min likfärd dessa hedersmän må samt- och synnerligen bjudne blifva, jag dem tillåter, att — bekasta den.

Upplösningen på chataden i N:o 16 är: Gö-the-borg.

Det indre af Northumberland-teleskop-bygningen.

Luigia Sanfelice.

(Forts. fr. N:o 16.)

— Det är icke nödigt, medborgare! — ropade Antonio häftigt — Här är kortet, som min brud erhållit. Jag igenkänner dessa bokstäver. De äro skrifna af honom, den skändlige krystallaron, och hans son, den eländige Federigo, har gifvit min brud kortet. Har jag rätt, Luigia? Vagar du neka?

— I republikens namn, medborgarinna! — frågade generalen med allvar — Har Federigo Baker gifvit er detta kort?

— Ja, så är det! — hviskade Luigia, och sjönk tillbaka i Antonios armar.

Alla de församlade uppgåvo ett rop af öfverraskning.

— Här är ingen tid att förlora! — ropade generalen med dundrande röst — Vakterna måste tredubblas, och trupperna ögonblickligen i största hemlighet sammangrasas. Jag sjelf skall ofördröjligen arrestera krystallaron och hans son. Men jag anbefaller er den yttersta försigtighet, att intet må blifva bekant i staden. Vi måste söka få de sammansvarne lefvande i våra händer.

Åtföljd af Colletta och Antonio, som buro den utmattade Luigia, samt af en liten trupp soldater, begaf sig generalen i största tysthet till Krystallaron's boning.

Under vägen gjorde Luigia sina vänner uppmärksamma på de hvita korsen, som här och der voro tecknade på husdörrarne. De sammansvarne hade icke glömt en enda, som på något sätt utmärkt sig i republikens tjänst.

Då de hunnit till palatset Sanfelice, kommanderades generalen halt, och satte vakt vid alla dörrar och fönster. Han sjelf begaf sig, med Luigia till vägviserska, samt åtföljd af Antonio, Colletta och några få soldater, öfver gården in i palatsets jordväning. Luigia måste utvisa för honom krystallaron's och Federigo's rum.

Man hade hemtat några tunga stänger, med hvilka man på en gång instötte båda dörrarne. Dänet återskallade i hela palatset. Ett rop af öfverraskning och förskräckelse framträngde från rummen.

Genom de inslagne dörrarne rusade nu republikanerne, med i hast påtända facklor och svärdet i handen, in i rummen.

Krystallaron hade lagt sig påklädd på sängen. Han sprang nu upp, med förskräckelsen målad i hvarje anletsdrag. Innan han fick tid att göra motstånd var han gripen och bunden.

Federigo framsläpades af Antonio och hans följeslagare. Krystallaron och hans

son sågo på hvarandra med blickar af förskräckelse och raseri på en gång.

Då Federigo blef varse den darrande Luigia, som blek och med nedslagna ögon stödde sig mot vägen, utstötte han en gräslig förbannelse.

Antonio visade honom med ett hänleende kortet. Den gamle krystallaron märkte det. Han förstod nu hela sammanhänget och kastade en ursinnig blick på sin son. Federigo gnisslade med tänderna i vanmäktigt raseri. Man förde bort dem.

Emellertid hade general Manthoné genomskött krystallaron's kammare och upptäckt det hemliga skåpet. Man uppbröt det, och fann derinne en mängd papper samt en lista öfver de sammansvarne.

Genast utdelades order att i möjligaste tystnad och skyndsamhet arrestera dem allesammans.

Antonio och Colletta förde Luigia upp på hennes rum, der hon utmattad och målös nedkastade sig på sin bädd. Dagen började bryta in.

Plötsligen dundrade tre kanonskott från kastellet, och framför palatset hördes förvirrade rop.

Antonio såg ned från balkongen. En öfverskådlig folkmassa uppfylde Strada di Chiaja.

— Leve republiken! — ljöd det från tusende munnar — Leve medborgarinnan Luigia Sanfelice, fäderneslandets rädderska! Vi vilja se henne! Hvad är hon?

Så snart arresteringen var verkställd hade ryktet om den upptäckta sammansvärjningen med blixtns snabbhet spridit sig i staden. Med första morgonrodnaden var hela Neapel på beben.

Folkmängdens rop blefvo allt starkare och starkare. Nästan medvetlös, lät Luigia nedföra sig af Antonio och Colletta.

I detsamma strålade solen fram. Luigia emottogs af ett dundrande bifallsrop. Folket satte den halft vanmäktiga på en stol, och bar henne i triumf genom staden.

Luigia rönte intet intryck af hopens förtjusning. Hon hörde endast de förvirrade ropen, som dånade i hennes öra, likt bafsbränningens döfvande svall.

Den förflutna nattens tilldragelser hade brutit hennes kraft. Sedan folkhopan i triumf återfört henne till hemmet, der hon med välsignelser emottogs af sina föräldrar, sjönk hon vanmäktig ned, genomskad af en feberfrysning.

Under utbrottet af vilda fantasier, nedlades hon på sjukbädden. Fäderneslandets olyckliga rädderska anfölls af en häftig nervfeber. I sina vilda feberfantasier ropade hon omvexlande Antonios, Collettas

och Federigo's namn. Hon igenkände ingen; endast då Colletta i djupt vemod lutade sitt ansigte öfver henne, flyktes den sjukas sönderslitna hjerta vinna ett ögonblicks ro.

V.

Tvenne månader hade förflutit sedan den omtalta, händelsedigra natten. Morgonen af den 13 Juni 1799 började inbryta.

I ett rum i palatset Sanfelice stodo Luigia och Eleonora. Båda voro från hufvud till fot klädda i svart, undantagandes att republikens trefärgade fana hängde öfver deras skuldror.

Luigia var helt blek. Man kunde se af den genomskinliga hvitheten i hennes hy, af mattheten i hennes anletsuttryck, att hon helt nyligen hade uppstigit från sjuklägeret.

Äfven Eleonora var blekare än vanligt. Ett djupt svärmod hade lägrat sig öfver hennes ädla anlete.

— Stanna då kvar, kära Luigia! — sade Eleonora mildt. — Du har ju nyss stigit upp från ditt sjukläger, och dina matta knän kunna knappt hålla dig uppe. Du kan icke uthärda kanonernas dunder och gevärskulornas hvinande; dina nerver äro ännu för svaga. Stanna kvar hos mig, min hulda väninna!

— Nej! — svarade Luigia lugnt — Jag har föresatt mig det! Skulle jag uthärda att stanna kvar här, då jag vet dig, Antonio och Colletta, utsatte för fiendens kulor? Nej, stridens fador kunna icke vara förfärligare, än de kval, dem jag här, ensam och öfvergifven, skulle lida. Ovissheten om eri öde skulle sönderslita mitt hjerta. Till och med min gamle far söker upp sitt gevär, och vill lemna sitt gråa hufvud till pris åt fiendernas svärd. Nej, plåga mig icke längre, kära Eleonora! Jag har beslutat det. Vid er sida, J älskade, vill jag gerna draga ut emot kardinalens hödlar! Vid er sida vill jag kämpa och dö!

— Ja, ty jag är trött vid lifvet! — tillade hon sakt för sig sjelf, med en djup suck.

Eleonora svarade icke, utan försökte läsa på ett litet gevär med fina ornament, hvilket hon nyss fått i present af Colletta.

Man hörde steg utanför dörren; Colletta och Antonio inträdde i officersuniform, med svärdet vid sidan och geväret på axeln.

Äfven de sågo bleka och förstörda ut. De helsade med en stum böjning på hufvudet; de båda väninnorna besvarade helsen med ett sorgset smälcende.

— Hvar är kardinalen? — frågade ändtligen Eleonora, sökande att tillkämpa sig sin vanliga fasthet.

Han har slagit läger framför staden, vid Magdalenabryggan. Han anställer nu en ny komedi. Han är vred på den helige Antonius, Neapels skyddspatron. Inom en kvarts timma ämnar han föra sina skaror till anfall.

Dock, som jag ser, rustar man sig äfven här till strid. Luigia, stackars barn, du skall icke kunna uthärda kampens fasor.

— Säger du detsamma, Colletta? — svarade Luigia med smärta — Fordrar äfven du att jag skall hålla mig stilla hemma, medan alla andra bereda sig till striden? Nej, sparen era ord! — fortfor hon, då äfven Antonio ville göra henne föreställningar — Jag drager med er uti slagningen!

Öfvertygade af fastheten i hennes röst att alla böner skulle vara fåfänga, tego de båda vännerna.

En pinsam tystnad inträdde. Från gatan hörde man de regelmässiga stegen af trupper, som marscherade förbi. Det blef ljudsamt; solet gick upp.

Colletta gick fram till fönstret och söndertryckte en tår mellan ögonlocken.

— Gyllne sol! — ropade han med darrande röst — Du går för sista gången upp öfver det fria Neapel. Då du efter några timmar i purpurglans nedsjunker bakom vågorna, skall också republiken Neapel hafva nedsjunkit i dödens rike! O, det var en kort, skön frihetsdröm, skön som den vår, som nyligen lett emot oss! Men ödet ville icke att Neapel skulle förblifva fritt. Den gång jag vid Championnets sida drog in i staden, då jag såg broder kämpa emot broder, då såde jag till mig sjelf, att vår lycka vore af kort varaktighet. Republiken hade icke slagit nog fasta rötter i folkets hjertan. Vi hade erhållit friheten som en skänk af främlingar. Den var för lättvunnen, för att vi skulle veta försvara den med verkliga uppoffringar!

— O! — ropade Antonio, som länge stått dyster, med sänkt hufvud och korslagda armar — Tala icke så, Colletta! Hade Manthoné egt mera kraft och energi, hade han intagit alla vapenföra män i arméens leder och öfvat dem att slåss mot fienden, så stode det nu bättre till med oss.

— Tro icke det, Antonio! — sade Colletta — Låt oss icke bedraga oss sjelfva! Den biltra verkligheten tvingar oss att erkänna sanningen. Skulden ligger icke hos Manthoné ensam. Vår regering öfverhufvud var för svag, för mild, för oerfaren. Den gaf lagar, som väl kunnat passa för fransmännen, men ingalunda för Neapolitanerne. Det talades för mycket, och handlades för litet. Man öfverlemnade sig åt njutningen af lyckan och tänkte icke på

olyckans dag. Man litade på folkets kärlek till republiken, och glömde att de kungligt sinnade skulle uppbjuda allt, för att göra den förhatlig. I dag hafva de våra visserligen insett sitt fel; i dag äro de djerfva och energiska. Alla hafva svurit att kämpa till sista man. Men det är för sent. Kardinalen står med en femdubbelt öfverlägsen armé framför våra portar. Staden kan icke försvaras. Det är för sent.

— Alltså har du intet hopp mera, Colletta? — frågade Eleonora med darrande röst.

— Intet! — svarade ynglingen dyster — Neapolitanerna skola kämpa och dö som forntidens hjeltar, men rädda sin stad skola de icke förmå. Nej, — ropade han, och hans röst darrade af smärta — min älskade vänner! det är sista gången vi äro tillsammans såsom medborgare i det fria Neapel. Ännu ligger republikens trefärgade band öfver våra skuldror. I afton blir det blodadt, sönderslitet, nedtrampadt i smutsen. I dag är republikens sista dag.

Colletta gick tillbaka från fönstret och närmade sig gruppen. Heta tårar störtade ur flickornas ögon. Ovillkorligt slingrade desse Neapels fyra ädlaste barn armarna kring hvarandra.

Sälunda stodo de några minuter i stum smärta.

Från gatan dundrade Lazzaronernas allvarsamma och dödsmodiga sång, denna herrliga sång, som Eleonora sjelf öfversatt till Italienskan.

Ändiligen afbröt Antonio den dystra tystnaden.

— Jag måste bort, min Luigia! — sade han och tryckte sin brud till sitt hjerta — Pligten kallar mig. Det är mig icke förunnadt att kämpa och dö vid din sida. Öfvergeneralen sjelf har uppdragit mig att biträda vid försvaret af den lilla skansen Vigliena, som kommer att uthärda första anfallet. Det är en ärofull post, Luigia, men också en farlig. Dock tror jag icke jag skall stupa der; jag liksom känner en aning, att jag skall falla vid din sida. Lefväl, min hulda brud, min älskade maka! — hviskade han, och omfamnade henne häftigt, — Mod och hopp! Din Antonio skall icke dö! — sade han högt — Nu öfverlemnar jag min Luigia åt dig, Colletta, åt dig Eleonora! J skolen aldrig öfvergifva er väninna, er väns brud.

Luigia hvilade gråtande i sin fästmans armar. Ett oändligt vemod blickade fram ur hennes tårfyllda ögon.

Colletta tryckte stum sin väns hand. Endast få afskedsord tillhviskade vännerna än

nu en gång hvarandra. Derpå räckte Antonio för sista gången handen åt sin bruds gamla far, som just nu inträdde. Han tryckte en lång, het kyss på Luigias läppar, och lemnade rummet med fasta steg.

En lång paus inträdde, under hvilken de båda kvinnorna fullbordade sin beväpning. Det var en egen anblick att se dessa båda höga, sköna gestalter, i den svarta sorgdräkten, med republikens trefärgade skärf öfver skuldran och det dödsbringande geväret i den späda, fina handen.

— Ären J färdige? — frågade Colletta, som hade stått försänt i djupa tankar.

— Vi äro färdige! — svarade begge — Låt oss gå!

Colletta tog Eleonoras arm; den gamle Sanfelice ledde sin bleka dotter. Sälunda gingo de genom gatorna, allvarsamma och tysta, och togo vägen åt stadsporten.

Redan hörde man ett och annat skott. Talrika trupper af soldater och Lazzaroner genontogade staden. Öfverallt såg man allvarliga, men beslutsamma och fasta fysiognomier. Därför och tungt skallade kommandoorden.

Manthoné red med några officerare förbi, samt helsade Colletta och hans sällskap.

— Jag ger dig ingen bestämd post, dyre vän! — ropade han — Var verksam, der du kan. Jag vet du icke skall felas, der faran är störst.

De båda paren hade kommit i grannskapet af Magdalenabryggan. I morgon solens glans sågo de kardinalens skaror utbredde på alla höjderna kring staden. En och annan kår af dem ryckte redan fram.

På detta ställe hade republikanerne uppkastat en stor skans. Den stod i förbindelse med de ytterst belägne palatserna i staden, och var ämnad att tjena som stöd-
jepunkt under striden vid bryggan, (hvilken skulle försvaras af general Wirtz) samt som skyddsvärn för de utfröttade eller flyende kämparne.

Här ställde sig de båda flickorna och den gamle Sanfelice. Men Colletta stannade endast för en stund hos dem, i afvaktan på tillfälle att taga en mera verksam del i striden.

Snart fylldes skansen med försvarare. Alla, som voro för gamla eller för svaga till handgemäng, samlade sig här. Man såg gubbar, kvinnor och gossar, alla beredde att efter bästa förmåga biträda vid stadens försvar. Skansen var så belägen, att elden från densamma beströk bryggan, och försvararne kunde således tillfoga Ruffos trupper stor förlust.

Småningom utvecklade sig äfven republi-

kens trupper, och intogo sina ställningar, för att försvara bryggan och det der befärdliga läget.

Striden började. Kanonernas åska rullade vidt och bredt; gevärselden smattrade. Tjocka moln af krutrök betäckte höjderna och flodens stränder. Då den friska morgonvinden skingrade röken, sågos republikanernas och de kungliges linier i häftig strid med hvarandra, ofta på nära håll och med blanka vapen.

Då och då framträngde de kunglige ändå till bryggan, men blefvo alltid tillbakaslagne. Sålunda böljade striden, utan resultat, fram och tillbaka, och upphörde ofta under hela kvarts tid.

Colletta öfvertog alltjemt kommandot öfver åtskilliga smärre kårer. Hans hatt var genomborrad af kulor, hans ansigte svårtadt af krutrök, hans skärp sönderslitet. Öfverallt såg man honom, med svärdet i handen, anförda och elda republikanerne, eller med säker blick och stadig arm skicka sin kula genom kroppen på en fiendtlig officer.

Hvarje gång striden för ett ögonblick hvilade, återvände Colletta till fruntimren, som med strålände blickar och högröda kinder stodo på skansen och sände sina kulor ned bland fiendernas skaror. Den heta striden hade eldat dem båda, och kommit dem att glömma alla sorger. Med längtan emotsågo de hvarje ögonblick, som lofvade att bringa en fiendtlig hop inom skotthåll för deras gevär.

Ofta bortkallades de också till mera fredliga sysselsättningar, nemligen att förbinda och vederqvicka de sårade. De studerade icke för anblicken af de stympade kropparne. Oförskräckt och sorgfälligt verkställde de, i förening med andra qvinnor, kirurgernas anordningar, och mången smärtans blick, mångt sakta ord tackade dem för deras kärleksfulla omsorger.

Mot middagstiden upphörde kampen för en längre stund. Colletta kom tillbaka till flickorna. Hans venstra arm var sårad och måste förbindas. Man såg huru fienderna riktade en stor del af sina stridskrafter mot det lilla fästet Vigliena, utan hvars besittning de icke kunde företaga något afgörande anfall mot staden.

Efter en kort hvila, förnyades äfven striden vid bryggan. De kunglige trupperna trängde fram. Republikanernas förtvillade hjeltmod förmådde intet emot de kungliges femdubbla öfvermakt. Republikanernas hufvudstyrka samlade sig kring skansen, i fast beslut att försvara den till sista man. Colletta förde befälet.

Sedan bryggan eröfrats, upplammade kampen ännu vildare. Ofta kämpade trup-

perna man mot man. Men det förhärjande kulregn, som skansens försvarare oupphörligt nedsände öfver kardinalens skaror, tillbakadref, vid hvarje förnyadt försök, de anfallande.

Nu kommo också frivilliga från staden till republikanernas hjälp. Bland dem befann sig, enligt ett åsyna vittnes berättelse, Adokaten Luigi Serio, en lärd och värtalig man, fordom kejsar Josef II:des vän, numera en fiende till konung Ferdinand, af hvørs tyranni han hade haft mycket att lida, och för öfrigt en man, som föredrog döden framför trældomen. Han hade i sitt hus tre brorsöner, rädda och vekligna unga män. Då underrättelse ankom till staden att republikanerna började ge vika, sade han till ynglingarne: — Låtom oss gå! Äfven vi vilja kämpa mot fienden! — Förgefves förestälde de honom hans höga ålder, hans nästan fullkomliga blindhet, deras gemensamma oerfarenhet i krigarens yrke och slutligen bristen på vapen, samt både honom icke utsätta sig och sin familj för en säker undergång. Hirpå svarade farbrodern: — Jag har af krigsministern erhållit fyra gevär och tvåhundra patroner. Det blir lätt att bland mängden träffa en och annan, om man lägger an på nära håll. Följen mig! Endast vi icke frukta döden, så kunna vi åtminstone dessförinnan få smaka hämdens sötma. Alla gingo de ut i striden. Gubben, som till följe af sitt eldiga mod och sin svaga syn icke såg faran, ryckte beslutsamt framåt och uppmuntrade de andre att följa hans exempel. Härigenom eldade han republikanerna till högsta grad af hjeltmod, och då han slutligen föll, störtade de sig med fruktansvärda hämdrop öfver fienden.

I detta ögonblick, då striden rasade som vildast, skakades marken af en förfärlig knall. Kämparne vacklade, vapnen föllo dem ur handen. Allas ögon riktades mot fort Vigliena. Kastellet hade sprungit i luften.

— Antonio! — var det enstämiga rop, som hördes från Collettas och de båda flickornas läppar. Dödsblek stödde sig Luigia mot bröstvärdet på skansen. Öfverväldigade af skräck, höllo kämparne för ögonblicket upp med striden. Colletta böjde hufvudet, och hviskade med bleka läppar några ord till sin väns minne, hvilken ofelbart måste hafva funnit hjeltedöden tillsammans med manskapet på det lilla fästet.

De kunglige ville begagna sig af republikanernas förvirring, och trängde på med förnyad våldsamt. Men kastellets undergång hade väl skakat, dock ingalun-

da krossat republikanernas mod. Med desto vildare förtvillan störtade de nu emot fienden.

Colletta, Luigia och Eleonora kastade en lång, tröstlös blick på hvarandra, det enda hvarmed de förmådde uttrycka sin smärta. Derpå grepo de åter till vapen.

— Vi skola följa honom! — ropade Colletta — Vänner, vi vilja dö som hjeltarne på Vigliena.

Ett dundrade bifallsrop skallade. Kampen började på nytt; skansen var nära att intagas. Plötsligen hörde försvararne bakom sig de dånande hofsragen af en häst. En ryttare jagade fram mot skansen. Hans våta lockar fladdrade i vinden, hans uniform var söndersliten och svårtad, hans ansigte blödde.

Ryttaren sprang af hästen. — Antonio! — ropade våra tre, på en gång, med ett uttryck af förskräckelse och jubel.

— Ja, här är jag! — ropade han andtruten — Jag kommer från fort Vigliena!

Vanmäktig sjönk han ned på marken. Medan striden rasade rundt omkring, och kulorna hvisslade emellan dem, bemödade sig Colletta och de båda flickorna att återkalla Antonio till lifvet.

Äntligen uppslog han ögonen, rusade upp, och tryckte Luigia med stormande häftighet till sitt hjerta.

— Ja, jag kommer från fort Vigliena, — ropade han — kommer ur dödens käftar! Hör! Vi hade ett hårdt prof att bestå. Ryssarne, Tarkarne och kardinalens trupper vältrade sig i stora massor fram mot kastellet. Vi voro knappast hundra man till dess försvar. Vi värjde oss som förtvillade. Men fienden trängde in i täta skaror, man vid man. Ehuru vi med våra dolkar nedstötte så många vi kunde, uppfyllde de likväl snart kastellet. Nästan hela besättningen hade stupat. Då uppreste sig vår chef, Toscani af Cosenza, som låg på marken, betäckt med sår. Han anropade Gud och frihetens genius som hämnare, och störtade till krutkammaren. Jag var omringad af fiender men slog mig med förtvillans mod igenom och störtade mig i hafvet. Bakom mig flög kastellet i luften. Ett hagel af stenar störtade ned omkring mig, och mina stridskamraters stympade lik föllo bredvid mig i hafvet.

Åhörarne uppgäfvo ett rop af fasa.

— Jag simmade i land. En skjuten ryttares häst kom springande emot mig. O, vredgens icke på mig! Mitt hjerta svälde af hämdtankar. Jag förutsåg fiendens seger, jag såg på förhand min Luigia som död eller fången. Men dessförinnan skulle

han dö, Federigo, den uslingen. Jag blef ursinnig vid den tanken, att Luigia möjligen kunde falla i hans händer. Jag lät öppna kastelets fängelser, i hvilka man förvarat de sammansvurne. O, tänken er min förfäran, mitt raseri! Alla sutto de i godt förvar, undantagandes Federigo. Han hade undkommit. Jag gaf befallning att nedskjuta krystallaron, och sprängde sedan hit! O . . .

I detta ögonblick framträngde fienden öfver bröstvärdet på skansen. Federigo visade sig med uppspänt gevär i handen.

Antonio och Colletta utstötte ett rop af öfverraskning och afsky.

Men i samma ögonblick hade den eländige igenkännt dem. Träffad i hjertat af hans kula, störtade Antonio till marken.

— Luigia! — ropade han döende — Colletta, rädda henne, rädda henne!

I täta skaror inträngde fienden i skansen. Ett ögonblick stod Colletta som bedöfvad af den förfärliga tilldragelsen. Luigia och Eleonora hade fallit på knä bredvid Antonio.

— Fly, rädden er! Rädda flickorna, Colletta! — ropade republikanerna från alla sidor, medan de sökte uppehålla den inträngande fienden.

Colletta slungade en förfärlig blick på Federigo, som med svärdet i hand sökte bana sig väg till honom, och hvars ansigte strålade af glädje öfver rivalens fall. Derpå fattade han de båda flickorna om lifvet, och kastade sig med dem på Antonios häst.

Förbindningen på hans venstra arm hade sprungit upp, och blodet flöt i strida strömmar. Likväl höll han flickorna fast på hästen, den han sporrade till vild flykt.

Fiendernas kulor kringsusade honom. Han hörde den förföljande Federigos förbannelser. Öfver de fallnes lik jagade han hästen fram till kastelet Nuovo.

Då porten blifvit slutet bakom honom, sjönk Colletta vanmäktig från hästen. Luigia och Eleonora emottogo honom i sina armar. — — — — —

Neapel befann sig i kardinalens händer. Med fruktansvärd grymhet rasade trosarméens vilda horder i den eröfrade staden. En del af Lazzaronerna gick snart öfver till de kunglige, och i förening med Rysar, Turkar och röfvere, af hvilka kardinalens armé var sammansatt, plundrade och uppbrände de republikanernas hus, och släpade de värnlösa invånarna i fångelse,

eller marterade och dödade dem på öppen gata.

Republikens direktorium och medlemmarna af regeringen, äfvensom hufvudmännen för frihetspartiet, hade tagit sin tillflykt till de båda kastell, som ännu icke blifvit eröfrade af de kunglige trupperna. Dessa fästerna voro ganska starka, och kunde endast med betydligt förlust intagas. Dessutom hade republikanerna, så snart de erhållit underrättelse om den gräsliga behandlingen af de fångne Neapolitanerna, beslutat att heldre dö med svärdet i hand, än öfverlemla sig åt den trolöse och grymme kardinalen.

Denne gjorde några fåfänga försök att få kastelet i sitt våld. De stormande kastades flere gånger tillbaka med stor förlust; republikanerna gjorde till och med några utfall, som voro ganska olycksbringande för de kunglige. Dessutom befunno sig flere ansedde anhängare af kungliga partiet som gisslan på kastellen, deribland en bror till kardinal Ruffo. Denne fruktade för deras lif, i fall han bragte republikanerna till det yttersta. Äfven i provinserna visade sig åter en orolig stämning. Flere städer voro ännu republikanskt sinnade, och många hade, till följe af trosarméens grymheter och utpressningar, börjat vackla i sin tillgifvenhet för konungahuset.

Kardinalen beslöt därför att lemna våldets väg, och söka inleda underhandlingar med republikanerna. Han erbjöd först ett stillestånd, hvilket också emottogs och hölls å båda sidor. Derpå uppfordrade han den franske generalen Megean, som ännu innehade fästet St. Elmo, att tala med direktorium, och förfråga sig, huruvida och på hvilka villkor republikanerna vore sinnade att kapitulera.

I direktorium tvekade man länge, huruvida man skulle inlåta sig i underhandlingar med den trolöse kardinalen. Man fruktade hans ränker och kände konungens våldsamma lynne, hvilken säkerligen icke skulle erkänna någon kapitulation, äfvea om kardinalen afslöt den i hans eget namn. Derjemte hoppades man ännu på ankomsten af den fransk-spanska flottan, hvilken, efter hvad det sades, var på väg till Neapels undsättning, äfvensom på fransmännens framsteg i öfre Italien. Men då bristen på ammunition och lifsmedel blef kännbarare med hvarje dag, och man äfven såg kardinalen träffa anstalter till en afgörande stormning, så beslöt man äntligen att kapitulera, likväl med det villkor att kapi-

tulationsvilkoren skulle garanteras af de utländske makternas representanter, särdeles af England.

Såsom vi veta, befann sig äfven Colletta, jemte Luigia och Eleonora, i kastelet Nuovo. Såret i hans arm var redan heladt, men icke såret i hans hjerta, hvilket knappt förmådde uthärda fäderneslandets fall och tyranniets seger. Stum och sluten, framlefd Colletta sina dagar. Lifvet kunde icke mer erbjuda honom någon fröjd, då det var ett lif under trälldomens ok. Han var därför bland dem, som föreslogo strid och motstånd till sista man, och icke ville höra talas om underhandlingar. Colletta kände kardinalen allt för väl, för att icke veta, det han bestämt skulle bryta sina ingångne förbindelser.

Luigia och Eleonora delade Collettas svärmod. Det var icke endast sorgen öfver fäderneslandets olyckor, som nedtryckte Luigia; hennes själ sönderstets af ännu häftigare smärtor. Hennes trolofvade, eller rättare (som hon med hemlig skräck måste tillstå sig sjelf) hennes make, var nu död; hennes älskade lefde, men var för evigt förlorad för henne. Antingen kommo han att falla under kardinalens bödelssvärd, eller om han också undginge detta, så fängslade honom likväl hans löfte, hans pligt vid Eleonora. Lugnt afvaktade Luigia det ögonblick, som skulle öfverlemla henne åt kardinalens och Federigos hämd. Äfven hennes fader hade fallit i striden, hennes moder blifvit mördad af kardinalens bödler. Ingenting fängslade henne mer vid lifvet.

Eleonoras själ var genomträngd af en djup resignation. Hon fruktade intet, hoppades intet. Det var henne ingen hemlighet, att Luigia älskade Colletta och älskades af honom tillbaka. Väl kände hon inom sig kraft nog att försaka den älskade. Men icke en gång den trösten var henne förunnad, att genom sin uppoffring göra de båda älskande lyckliga, ty hon visste att Colletta och Luigia, så väl som hon sjelf, hade att emotse en säker död. Genom framkallandet af en öppen förklaring, skulle hon endast stegra deras sorg. Hade hennes fädernesland varit fritt, så hade hon i sin hängifvenhet åt detsamma åtminstone funnit någon tröst och en ädel sysselsättning för sin höga själ.

(Forts.)

